

Vježbe 3. : Termodinamika

Fizika 2 za matematičare

asistent: Neven Golenić (ngolenic@phy.hr)

25. ožujka 2019.

II Jednadžba stanja plina

5. Dvije su posude, konstantnih volumena $V_A = 9\text{ L}$ i $V_B = 1\text{ L}$, spojene preko kratke cijevi čiji je volumen zanemariv. Cijev sadrži specijalni diferencijalni ventil koji kad je otvoren omogućava plinu da protječe iz A u B samo ako je tlak u posudi A veći od tlaka u posudi B za $\Delta p = 1.2\text{ bar}$. U početnom stanju, posuda A ispunjena je idealnim plinom temperature $T_{A,0} = 300\text{ K}$ i tlakom $p_{A,0} = 1\text{ bar}$, a u posudi B je vakuum.

- Ventil se otvori i cijeli se sustav zagrije na $T_1 = 420\text{ K}$. Koliki su tlakovi u posudama A i B?
- Ako je cijeli sustav u stanju iz a) te se nastavi zagrijavanje do temperature $T_2 = 540\text{ K}$, hoće li konačni tlakovi u A i B ovisiti o tome je li ventil bio zatvoren ili otvoren tijekom zagrijavanja?

DZ Cilindar je podijeljen na dva dijela, A i B. U početnom stanju oba su dijela ispunjena idealnim plinom temperature $T_0 = 300\text{ K}$, tlakovi u pojedinom dijelu iznose $p_{A,0} = 2\text{ bar}$, $p_{B,0} = 1\text{ bar}$, a volumeni su jednaki $V_{A,0} = V_{B,0} = 1\text{ L}$. Odredite stanje plina (p, V, T) ako se pusti da se klip kvazistatički pomakne, izotermno, bez trenja do ravnotežnog položaja,

III Kinetička teorija plinova

3. Ako je Maxwell-Boltzmannova raspodjela brzina molekula dana relacijom $f(v) dv \propto v^2 e^{-\frac{mv^2}{2k_B T}}$,

- normalizirajte raspodjelu,
- izvedite srednju brzinu molekula ($\langle v \rangle$),
- izvedite srednju kvadratnu brzinu molekula ($\langle v^2 \rangle$),
- izvedite maksimalnu brzinu molekula ($v_{\max}$),
- skicirajte raspodjelu te označite veličine iz b), c) i d).

4. Ima li smisla govoriti o temperaturi u pravom vakuumu? Objasnite.

IV Termodinamičke veličine

1. Izvedite izraz za entalpiju ($H = U + pV$), Helmholtzovu ($F = U - TS$) i Gibbsovu ($G = H - TS$) slobodnu energiju u diferencijalnom obliku ako znate da izraz za unutrašnju energiju glasi $dU = TdS - pdV$. Iz diferencijalnih izraza izvedite Maxwellove relacije.

2. Izvedite izraz za entropiju 1 mola idealnog plina pomoću Maxwellovih relacija.

3. Pronađite omjer izotermalne i adiabatske kompresibilnosti ($\gamma = \frac{\kappa_T}{\kappa_S}$) pomoću Maxwellovih relacija.

korisni integrali

$$\begin{aligned} \int_{-\infty}^{\infty} x^{2n} e^{-ax^2} dx &= 2 \int_0^{\infty} x^{2n} e^{-ax^2} dx & \int_{-\infty}^{\infty} x^{2n+1} e^{-ax^2} dx &= 0 \\ \int_0^{\infty} e^{-ax^2} dx &= \frac{\pi^{1/2}}{2a^{1/2}} & \int_0^{\infty} x e^{-ax^2} dx &= \frac{1}{2a} \\ \int_0^{\infty} x^{2n} e^{-ax^2} dx &= \frac{(2n)! \pi^{1/2}}{2^{2n+1} n! a^{n+1/2}} & \int_0^{\infty} x^{2n+1} e^{-ax^2} dx &= \frac{n!}{2a^{n+1}} \end{aligned}$$